

શિવરાત્રી

ભારત જેવા ધર્મપ્રધાન દેશ છે. અને કદાચ ભારતમાં જેટલા ત્યૌહારો ઉજવાય છે તેટલા કદાચ બીજા કોઈ દેશ માં ઉજવાતા નથી. સમય પ્રતિ સમય આ ત્યૌહારોમાં છુપાયેલી આધ્યાત્મિક રહસ્યો ખૂલે છે. ભારત માં ઉજવવામાં આવતા ત્યૌહારોમાં બધા જ ત્યૌહાર કંઈક રહસ્ય ભરેલા છે. મહા શિવરાત્રી નો ત્યૌહાર બધા જ ત્યૌહારોમાં અલગ છે. આપણા દરેક મંદીરોમાં શિવલીંગ જરૂર હોય છે. અને લગભગ બધા જ ધર્મ શાસ્ત્રો માં શિવજી ની મહિમા ન આવે એવું કોઈ શાસ્ત્ર હોય. ખૂબ જ આસ્થા અને શ્રદ્ધા થી ત્યૌહારો તો ઉજવાય છે. પરંતુ આ ત્યૌહારો પાછળ રહેલું હાઈ સમજવામાં આપણે ઉણા ઉત્તર્યો છીએ.

મહા શિવરાત્રી જેવું નામ તેવો જ મહાન ત્યૌહાર છે. કારણ આ કોઈ ધર્મ નેતા, કે રાજ નેતા ની નથી, પરંતુ આ તો આપણા સર્વ ના પરમ પિતા ની જન્મ જ્યંતી ની યાદગાર છે. આપણે સહૃદ્દુભ શ્રદ્ધા થી શિવજીની આરાધના તો કરીએ છીએ પરંતુ શિવજી નો યથાર્થી પરિચય જાણીએ છીએ ખરા? શિવજી ની જન્મ જ્યંતી ને જ શિવરાત્રી શા માટે કહેવામાં આવે છે? શિવજી કઈ રાત્રીએ આવ્યા? શિવજી આ ઘરા પર આવી ને એવું તો કયું કાર્ય કરાવે છે જેથી આપું વિશ્વ તેમને યાદ કરે છે? શિવ ની જ પૂજામાં ઘતુરો શા માટે? ઘણા એવા સવાલો ના જવાબ મેળવવા આપણે ક્યારેય પ્રયત્ન કર્યો જ નથી. આવો જાણીએ શિવરાત્રી નું રહસ્ય.

પરમાત્માનું નામ

પરમાત્મા નું રૂપ અતિ સુક્ષ્મ જ્યોર્તિબંદુ સ્વરૂપ છે. કર્તવ્યવાચક નામ અનેક છે પરંતુ એક નામ શિવ છે. શિવ શર્દું નો અર્થ છે કલ્યાણકારી, માટે જ પરમાત્મા ને સદા શિવ કહેવામાં આવે છે. પરમાત્મા સદા અને સર્વ નું કલ્યાણ કરવાવાળા છે. પરંતુ અનેક કર્તવ્યો ના કારણે ફજારો નામોથી ભગવાનની મહિમા કરતા આવ્યા. ભારત ના ખૂણે ખૂણે આવેલાં શિવાલયો નિરાકાર પરમપિતા પરમાત્મા જ્યોર્તિ બંદુ શિવ ની આરાધના બિન્ન બિન્ન નામો થી થાય છે. પરમાત્માના દરેક નામો તેમના દિવ્ય કર્તવ્ય ની ઝાંખી કરાવે છે. અમરનાથ, બબુલનાથ, સોમનાથ, રામેશ્વર, ગોપેશ્વરમ પશુપતિનાથ વગેરે અમરનાથ એટલે જ્ઞાન આપીને અમરલોક ના માલિક બનાવે છે. બબુલનાથ એટલે બાવળ જેવા કાંટામાંથી કૂલ જેવા બનાવે છે. વિશ્વનાથ એટલે વિશ્વના માલિક બનાવે છે. રામેશ્વરમ - રામ ના પણ ઈશ્વર. ભગવાન શિવ રામ અને શ્રીકૃષ્ણ ના પણ ઈષ્ટ હતા જેની યાદગાર જ રામેશ્વરમ અને ગોપેશ્વરમ છે. ભારત બહાર પણ મક્કા માં સંગ એ અસવદ, મિશ માં ઔચિરિસ ની આરાધના, બિબિલોન માં શિઅન નામ થી પૂજા થાય છે.

શિવરાત્રી નું રહસ્ય.

વિશ્વ માં અનેકોની જન્મ જ્યંતી ઉજવાય છે કોઈ ની પણ જન્મ જ્યંતી માટે રાત્રિ શર્દું વપરાતો નથી. પરમાત્મા શિવ માટે જ શા માટે રાત્રિ શર્દું વપરાય છે? શ્રીકૃષ્ણ નો જન્મ રાત્રિ ના બાર વાગ્યે ઉજવવામાં આવે છે, છતા પણ તે દિવસ ને જન્માષ્ટમી કહેવામાં આવે છે. તો પરમાત્મા કઈરાત્રિ એ આવે છે? જ્યારે વિશ્વમાં અજ્ઞાન અંધકાર છવાઈ જાય છે. કામ, કોધ, આદિ વિકારો ના વશીભૂત માનવ દુઃખી અને અશાનત બની જાય છે. ધર્મ અધર્મ બને છે. વિશ્વમાં પાપાચાર, ભાષ્ટાચાર ની બોલબાલા થાય છે. એવા સમયે જ્ઞાન સુર્ય પારમાત્મા શિવ અજ્ઞાન અંધકાર નો વિનાશ કરવા માટે આ ઘરા પર આવે છે. પરમાત્મ જે સાકાર માધ્યમ નો આધાર લે છે તેને આપણે નંદીના રૂપમાં પુજીએ છીએ. પરમાત્મા માતાના ગર્ભ થી જન્મ લેતા નથી પરંતુ

પરકાયા પ્રવેશ કરે છે. માટે જ આપણે પરમાત્મા ને સ્વયં-ભૂ કહીએ છીએ. સ્વયં-ભૂ એટલે પરમાત્મા પ્રકૃતિ ને વશમાં લઈ સાધારણ વૃદ્ધ તન નો આધાર લે છે. જેમનું કર્તવ્યવાચક નામ બ્રહ્મમા રાજવામાં આવે છે, જેમના દ્વારા નવી સુખ શાન્તિમય દુનિયાની સ્થાપના નું કાર્ય કરાવે છે.

આપણે દર વર્ષ શિવરાત્રિ ના દિવસે વત રાખી, જાગરણ કરી ભાંગ ની પ્રસાદ પણ લઈએ છીએ. શિવજી ની પૂજામાં દૂધ, બિલીપત્ર, કૂલ ચઠાવીએ છીએ. વત રાખીને આપણે માત્ર ખાવાનું જ બદલી કરીએ છીએ, કદાચ રોજ કરતાં વધુ કેલરી વાળું ભોજન લઈ અને નકોરડો ઉપવાસ કર્યો નો અંતરનો ઓડકાર લઈએ છીએ. ઉપવાસ નો અર્થ છે. ઉપર વાસ કરવો એટલે પ્રભુ પિતાને વધુ યાદ કરવા. પરમાત્મા પાસે વાસ કરવો. અને છોડવા જેવા અવગુણો કમીએ છોડવાનો સંકલ્પ કરવો. ભાંગ ધતૂરો શરીર માટે નુકશાન કરે છે. તો પછી ભગવાને કઈ રીતે આવી ચીજ નો ઉપયોગ કર્યો હોય? પરમાત્મા કહે છે કે તેન શો જરૂર કરો પરંતુ કયો નશો? ભંગ ધતૂરાનો નંદી શ્રેષ્ઠ જ્ઞાન લઈ પરમાત્મા ની લાયક સંતાન હોવાનો નશો રાખીએ. આપણે દેવતા બનવાવાળી શ્રેષ્ઠ આત્મા છીએ તેવો નશો રાખો. અને આપણી અંદર રહેલા અવગુણો પ્રભૂને અર્પેણ કરવા. જાગરણ કરી જુગાર, કિલ્ભો જોવી તેના કરતાં તો જાગરણ ન કરવું સારું, જાગરણ કરી પ્રભુનું ધ્યાન કરો તો કંઈક પ્રાપ્તિ યાય. પરંતુ આપણે આવું જાગરણ કરી કળ ની આશા પરમાત્મા પાસે રહીએ છીએ. આપણે ભગવાન ને યાદ કરવાના બદલે જુગાર રમી જાગરણ કર્યું તો શું મળો? જાગરણ નો અર્થ છે આત્મા ની જ્યોત ને સદા જાગતી રાખવી. જેમ દીવો પ્રગટાવી તેમાં ધી ન પુરવાથી દીવો હોલવાઈ જશે. તેવી જ રીતે પરમાત્મ જ્ઞાન આત્મ જ્યોત ને જાગતી રાખવાનું ધી છે. જે રોજ લેતારહીએ ત્યારે જ આત્મા ની જ્યોત જાગતી રહેશે.

પરમાત્મા શિવ સર્વ ધર્મ ની આત્માઓના પિતા છે. હિન્દુ ધર્મ માં નિરાકાર રૂપ માં પુજા કરવામાંથી આવે છે. મુસ્લિમાન ધર્મ માં પણ એવું કહેવામાં આવ્યું છોકે શ્રીએ કસ્સેસ્સેસ્સે નંદી "ખુદાશજું નો અર્થ ખુદ -જાતે આવવાવાળા જેને હિન્દુ ધર્મ માં સ્વયં ભૂ કહે છે. બન્ને શરૂ અલગ અલગ છે પરંતુ અર્થ એક જ છે. એ જ રીતે ઓફ ટેસ્ટમેન્ટ માં "સુસમાચાર" માં મૂસા એ 'જહોવા' નું વર્ગન કર્યું છે કે God is light I am a sun of God, massager of God. પોતાને ભગવાનના બાળક કહ્યા છે. ભગવાન જ્યોતિ સ્વરૂપછે. એવું શિખ ધર્મ માં પણ ગુરુ નાનકે કહ્યું છે. અકોમંકાર નિરાકાર, અજન્મા, છે. બૌધ્ય ધર્મ માં પણ નિરાકાર શિવલીંગ આકાર ના ચિનકોન શેકી નામના લાલ પથ્થર નું ધ્યાન કરે છે. જેનો અર્થ શાંતિ ના દાતા એવો યાય છે. આમ મહાવીર સ્વામી, બુધ્યે પણ જેમનું ધ્યાન ધર્યું તે પરમાત્મા સર્વ ના પિતા ની આજે જન્મ જયંતી છે. પરમાત્મા ને આ ધરા પર આવી ને દિવ્ય કર્તવ્ય કરાવતાં શ્રટ વર્ષ પરાં થયાં આ વર્ષે શ્રથ મી શિવજ્યંતી ઉજવાઈ રહી છે. આપણે સહુ અજ્ઞાન નિદમાંથી જાગીએ. અને સાધારણ રૂપ માં આવેલા પરમાત્મા ને ઓળખી આપણોસુખ શાન્ત નો વેરસો લઈ આપણા જીવનને શ્રેષ્ઠ બનાવીએ ત્યારે જ સાચા અર્થમાં શિવજ્યંતી ઉજવી ગણાશે.